

Sygn. akt V CZ 37/07

POSTANOWIENIE

Dnia 15 maja 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Gerard Bieniek (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa C.M.

przeciwko P. S.A.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 maja 2007 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 26 stycznia 2007 r., sygn. akt [...],

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2007 r. Sąd Apelacyjny odrzucił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 15 listopada 2006 r. W uzasadnieniu wskazał, że w terminie do wniesienia apelacji skarżąca uiściła część opłaty od apelacji w kwocie 30 zł. Powódka postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2006 r. została zwolniona przez Sąd pierwszej instancji od kosztów sądowych w części, tj. w zakresie wpisu od pozwu. Dalej idący wniosek powódki nie został przez ten Sąd rozstrzygnięty. Powódka nie skorzystała z możliwości zgłoszenia wniosku o uzupełnienie orzeczenia. Po wniesieniu przez powódkę apelacji, Sąd I wydał postanowienie o zwolnieniu skarżącej od kosztów sądowych w zakresie wcześniej nie rozstrzygniętym. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie było podstaw do podjęcia tego orzeczenia z urzędu. W zaistniałej sytuacji nie można więc uznać, że powódka została zwolniona z obowiązku poniesienia opłaty apelacyjnej. W konsekwencji Sąd Apelacyjny odrzucił apelację na podstawie art. 373 w zw. z art. 130² § 3 k.p.c.

Powódka zaskarżając powyższe postanowienie w całości wniosła o jego uchylenie. Zarzuciła Sądowi Apelacyjnemu naruszenie art. 130³ § 2 i art. 373 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażaleniu nie można odmówić słuszności.

W judykaturze za utrwalony należy uznać pogląd, zgodnie z którym zgłoszenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powoduje, że obowiązek uiszczenia należnej opłaty zostaje odsunięty w czasie. W sytuacji, w której pismo podlegające opłacie zawiera wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, sąd winien najpierw rozpoznać ten wniosek, a następnie w zależności od treści rozstrzygnięcia wezwać do uiszczenia stosownej opłaty (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 5 października 1956 r., 1 CZ 134/56, OSN 1957, nr 3, poz. 84; z dnia 6 grudnia 1958 r. 1 CR 992/58, OSN 1960. nr 2, poz. 45; z dnia 13 sierpnia 1959 r., 4 CZ 95/59, NP 1961, nr 9, s. 1192; z dnia 2 listopada 1962 r., II CZ 121/62, OSNCP 1963, nr 7-8, poz. 182; z dnia 20 grudnia 1966 r., II CZ 146/66, OSNCP 1967, nr 6, poz. 113;

z dnia 14 stycznia 1972 r. III CRN 448/71, OSPIKA 1972, nr 7-8, poz. 144; z dnia 26 lutego 1976 r. III CZP 11/76, OSNCP 1976, nr 7-8, poz. 162; z dnia 26 lipca 2006 r., IV CZ 57/06, nie publ.; z dnia 13 października 2006 r., III CZP, 75/06, nie publ.).

W niniejszej sprawie wniosek o zwolnienie od kosztów został wniesiony przez powódkę już w pozwie. Rozpoznając przedmiotowy wniosek Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2006 r. zwolnił powódkę od ponoszenia kosztów sądowych w części, tj. w zakresie wpisu od pozwu, a następnie - już po wniesieniu apelacji - postanowieniem z dnia 2 stycznia 2007 r. w pozostałej części, tj. ponad opłatę sądową od pozwu. Rację ma Sąd Apelacyjny wskazując na uchybienie Sądu Okręgowego, który winien w całości rozpoznać wniosek o zwolnienie od kosztów nie czekając na aktualizację obowiązku poniesienia konkretnych kosztów. Zastrzeżenia budzi wszakże pogląd, że rozpoznanie zgłoszonego przez powódkę wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych niejako na raty było działaniem z urzędu.

Niezależnie od tej oceny nie sposób nie dostrzec faktu, że powódka została jednak zwolniona przez sąd pierwszej instancji od ponoszenia opłaty od apelacji. Postanowienie w tym przedmiocie, skuteczne z chwilą podpisania sentencji, po uprawomocnieniu się wiąże zarówno strony, jak i sądy obu instancji (art. 365 § 1 w zw. z art. 361 k.p.c.). Sąd Apelacyjny badając dopuszczalność wniesionej apelacji nie mógł tego orzeczenia pominąć, czy też potraktować je jako nie istniejące.

W konsekwencji uznać należy, że powódka, korzystając z przyznanego jej zwolnienia od kosztów sądowych, prawidłowo uiściła opłatę podstawową od apelacji. Wbrew odmiennemu zapatrywaniu Sądu Apelacyjnego, nie było podstaw do odrzucenia tego środka odwoławczego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.